

سال دوم

جلسه ۱۰۹

سال تحصیلی ۹۰ - ۹۱

۲ / ۳ / ۹۱ سه شنبه

بحث سوم:

مبنای امام

وضع شده باشند برای دو چیز :

۱. «ایجاد اشاره»

۲. اشاره به مبهمی که انتظار داریم ابهام آن به وسیله «صله»

رفع شود.

«الذی» = «آن + چیزی که»

احتمال
اول

وضع شده باشند برای «اشاره» فقط

فرق موصولات با اسماء اشاره در این فرض:

«هذا» به «رجل معین» اشاره می کند

ولی «موصول» به معنای «مبهم» اشاره دارند

احتمال
دوم

دو احتمال
در وضع
موصولات

ما می گوئیم : توضیح مبنای امام

«الذی» وضع شده به عنوان **«آلت اشاره»**

فرق **«الذی»** و **«اسم اشاره»** :

- **«مشاراً الیه هذا»** معین است.

- ولی **«مشاراً الیه الذی»** معنای **میهمی** است که با صله معین می شود.

احتمال
اول

الذی» وضع شده به عنوان **«آلت اشاره به معنای مبهم که**

انتظار تعیین آن می رود»

موصولات :

هم ایجاد اشاره می کنند و هم در بردارنده معنای اسمی

= سخت بودن تصور معنی

احتمال
دوم

دو احتمال
در وضع
موصولات

۱

در لغت فارسی برای فهماندن
«اشاره به معنای مبهمی که انتظار رفعش را داشته باشیم»
از لفظ مرکب (و نه واحد) استفاده میشود = کسی که

۲

موصولات، برای چه وضع شده اند؟

برای اشاره یا دلالت بر دو معنی: اصل اشاره + معنای مبهم

۳

سخت بودن تصور احتمال دوم

موجب استعمال لفظ «اکثر از معنی واحد» است
۱/ معنای اشاره (معنای حرفی) + ۲/ معنای مبهم (معنای اسمی)

۴

استعمال لفظ در «اکثر از معنی واحد» طبق نظر امام جایز است
+ متبادر از لفظ الذی هم همین است.

۵

و می توان گفت: در «الذی»
«ال» برای معنای مبهم + و «ذی» به معنای اشاره
= استعمال لفظ در اکثر از معنی هم لازم نمی آید

۱

بسیط بودن «الذی» و «التی»

پس چگونه می شود برای دو معنی اسمی و حرفی وضع شده باشند؟
یکی «وضع عام موضوع له عام» و دیگری «وضع عام موضوع له خاص»

۲

البته ممکن است بگوییم :

«الذی» هم مرکب است کما اینکه «آن که» در فارسی مرکب است

۱ معنا مفهومی «بسیط» + لفظ «متعدد» = عبدالله

۲ معنا مفهومی «بسیط» + لفظ «واحد» است = زید، انسان

۳ معنی مفهومی «مركب» + لفظ هم «مركب» = غلام زید

۴ معنا مفهوم «مركب» + لفظ، «بسیط»؟؟

معنی و لفظ
از حیث
«بساطت»
و «تعدد»

مفهوم موصول، «مرکب» است

(هم اشاره و هم مشارّ الیه داخل در موضوع له است)

و لفظ «الذی» و .. از آن حکایت می کند

چنین فرضی پدید می آید.

اگر
کسی
بگوید

مفهوم موصول، «بسیط است»

ولی لفظی که از آن حکایت می کند (کسی که، چیزی که)

مرکب است

موصولات از قسم اول می شوند

اگر
کسی
بگوید

آیا
موصولات
از
صورت
چهارم
هستند؟

آری!

ترکیب بندی معنوی جمله «جاء الذی یتکلم»:

جاء = آمد

الذی = آن (اشاره) + کسی (معنای مبهم)

یتکلم = سخن می گوید

اگر
بگوئیم

خیر!

جمله را چنین ترکیب بندی می کنیم:

جاء = آمد

الذی = آن (اشاره)

یتکلم (فعل + فاعل) = کسی که سخن می گوید

اگر
بگوئیم

آیا مفهوم
موصولات

مرکب
است؟